

Työpaikkaohjaaja vaikuttaa esimerkillään monen nuoren elämään

Työpaikalla tapahtuva oppiminen (ent. työssäoppiminen, ent. työharjoittelu) on kokenut muutoksia muunkin kuin terminsä osalta. Neljä vuotta sitten toteutettu ammatillisen koulutuksen iso reformiuudistus, teknologian ja tekoälyn mullistukset, koronapandemia ja yhteiskunnalliset muutokset näkyvät ja vaikuttavat myös ammatillisen koulutuksen ja nuorten arjessa.

Nuorilla, jotka ovat koronan vuoksi käyneet ammatillista koulutusta viimeiset pari vuotta osittain etänä, on selvästi enemmän nähtävissä epävarmuutta ja ahdistuneisuutta tulevaisuuden suhteen, kuin heidän vanhemmilla ikäluokillaan. Yllättävä, yhteiskuntaa horjuttanut pandemia on konkretisoinut monelle nuorelle sen, että elämä voi muuttua arvaamatta ja nopeastikin. Ei siis ole ihme, että löydätkö oman paikkani, löydätkö töitä, osaanko mitään, huoliiko minua kukaan, pärjäänkö... ovat kysymyksiä, jotka risteilevät monen nuoren päässä tälläkin hetkellä.

Oppilaitoksissa opettajat tekevät parhaansa ja opettavat luokissa sekä työsaleissa sen minkä ehtivät. Kuitenkin aidot arkityön kokemukset tapahtuvat työpaikoilla työpaikalla tapahtuvassa oppimisessa tai oppisopimuksessa. Kun opettajalla on luokassa yli kaksikymmentäkin opiskelijaa, on sanomattakin selvää, etteivät kaikki saa samanlaista tukea ammatilliseen kasvuun, kuin mitä se on työpaikoilla, jossa jokaista opiskelijaa kohden on useimmiten yksi työpaikkaohjaaja perehdyttämässä arjen töihin. Vaikka oppilaitoksissa käydään ammatteihin liittyviä asioista läpi niin teoriassa kuin käytännössäkin, niin työpaikkaohjaajalla on silti isompi rooli esikuvana kuin opettajalla. Opettajaa voisi verrata joltain osin vanhempiin. Heitä kyllä kuunnellaan, mutta silti tieto ei mene perille, ennen kuin joku vieraampi henkilö sen saman asian kertoo.

Nykyisin monella nuorella ensimmäinen työpaikalla tapahtuva koulutusjakso on myös ensimmäinen kosketus työelämään. Yläkoulujen tet-jaksoja on kyllä nuorilla takana, mutta lyhykäisyydessään ja vailla itsenäistä vastuuta, ne ovat ihan eri tasoisia kokemuksia.

Työpaikkaohjaajilla on tärkeä yhteiskunnallinen merkitys, kun tulevaisuuden työntekijöitä kasvatetaan uusiin, muuttuviin työrooleihinsa. Työpaikkaohjaaja voi olla nuorelle ensimmäinen malliesimerkki siihen, miten sopeutua uuteen yrityskulttuuriin, käyttäytyä työpaikalla, suhtautua työntekoon, ja millä otteella tehdä töitä seuraavan viidenkymmenen vuoden ajan ennen kuin se kuuluisa eläkeikä joskus koittaa - jos koittaa. Kaiken epävarmuuden ja muutospaineen ympäröimänä nuorelle turvallinen työpaikkaohjaaja voi parhaimmillaan osoittaa, miten nuori pääsee osaksi työyhteisöä ja tulee hyväksytyksi sellaisenaan, omana itsenään ilman somemaailman filttäreitä. Joskus työpaikkaohjaaja voi olla nuorelle myös se tärkeä vastuullinen aikuisen malli, jos sellainen nuoren lähipiiristä puuttuu.

Työpaikkaohjaaja, muistathan, että se ärsyttävä nuori, joka roikkuu päivittäin perässäsi jopa useiden viikkojen ajan, kysyen kaikenlaista itsestään selvää, on tulevaisuudessa yksi heistä, joka suomalaista yhteiskuntaa rakentaa. Muistathan, että niiden viikkojen aikana, joina nuorta neuvot ja ohjaat, voit vaikuttaa yhden ihmisen elämään hyvinkin paljon. Voit vaikuttaa jonkun nuoren osalta jopa siihen, onko hän valmistuttuaan ylpeä omasta ammatistaan vaiko ei.

Teksti: Paula Kairinen/Novida